

Martin Weiser : Totalitární tendence v německé koloniální politice.

Magisterská diplomová práce

FSV UK, Institut politologických studií

Praha, 2008, 112 str. rkp.;

Kolega Martin Weiser, inspirován Hannah Arendtovou, se ve své magisterské diplomové práci pokusil prokázat kontinuitu mezi charakterem německé koloniální politiky v Africe a nacionálním socialismem. Tomuto záměru odpovídá i celková struktura textu. Po úvodu se stručným výkladem pojmu totalitarismus, autor analyzoval princip koloniálního rasismu, který byl ideologií evropské expanze. Důležitý problém genocidy domorodého obyvatelstva Weiser dokumentoval na případu válka Herero, kterou oprávněně chápe jako klíčovou událost v dějinách německého kolonialismu. Právě tato válka vytvořila prostor pro realizaci praktik, které bychom mohli nazvat pretotalitními. (Koncentrační tábory, nucená práce domorodců, snaha o komplexní kontrolu černošské populace, atd.) V závěrečných pasážích studie je pak komparována německá koloniální politika v NJA s koloniální praxí ostatních evropských mocností v Africe a posléze je věnována pozornost paralelám s politikou nacionálního socialismu, zejména ve východní Evropě za druhé světové války.

S jeho závěry lze souhlasit. V německé koloniální politice se skutečně objevily totalitní prvky a byla také více rasově motivovaná, než politika ostatních koloniálních mocností. Také ideové vazby mezi německou koloniální politikou a nacionálním socialismem jsou zřejmé. Osobně se však domnívám, že onen komplex příčin geneze nacistického hnutí byl mnohem širší; byly zde souběhy politické situace po první světové válce, porážky císařského režimu, selhání liberálně-demokratického hnutí, hospodářská situace, stav německého dělnického hnutí, tradice autoritativního myšlení, atd. Německá koloniální politika byla pouze jedním z inspiračních zdrojů nacistického hnutí. Tato problematika by měla být- podle mého soudu - předmětem případné diskuse.

Předložená práce má všechny znaky badatelského textu, je založena na rozsáhlé relevantní literatuře a je nesporným dokladem zvládnutého řemesla.

Mohu tedy odpovědně doporučit její závěrečnou obhajobu před státní zkušební komisí a navrhuji klasifikaci výborně !

V Praze, 29. srpna 2008

Prof. PhDr. Vladimír Nálévka, CSc